

1993. évi LXXVI. törvény

a szakképzésről¹

Az Országgyűlés abból a felismerésből kiindulva, hogy

- a Magyar Köztársaságban a társadalmi folyamatokhoz, a nemzetgazdaság követelményeihez és a munkaerőpiac igényeihez igazodó rugalmas és differenciált szakképzési rendszer alakuljon ki, és ezzel járuljon hozzá a gazdaság fejlődéséhez,
- az Alkotmányban biztosított tanuláshoz való jog érvényesülése, továbbá a munkában való részvétel érdekében biztosított legyen az első szakképesítés, valamint a foglalkoztatáshoz szükséges esélyegyenlőségen alapuló szakmai ismeretek megszerzésének lehetősége, a következő törvényt alkotja:

ELSŐ RÉSZ

BEVEZETŐ RENDELKEZÉSEK

A törvény hatálya

1. § (1)² E törvény hatálya kiterjed - a felsőoktatásnak minősülő szakképzés, valamint az iskolarendszeren kívüli közlekedési, hírközlési és vízügyi ágazat hatósági jellegű szakképzései kivételével - minden olyan szakképzésre, amely

- a) a szakképesítést megalapozó szakmai alapképzésre;
- b) valamely munkakör betöltéséhez, foglalkozás, tevékenység gyakorlásához szükséges szakképesítés megszerzésére;
- c) a szakmai tevékenység magasabb szintű gyakorlásához szükséges ismeretek elsajátítására;
- d) a hátrányos helyzetűeket, a megváltozott munkaképességűeket rehabilitáló képzésre; valamint
- e) az elhelyezkedést, a vállalkozást segítő képzésre irányul.

(2)³ A törvény hatálya nem terjed ki a külön törvénnyel szabályozott okleveles könyvvizsgálói képesítésre.

A szakképzés intézményei

2. § (1) A szakképzés intézményei:

- a) a szakközépiskola;
- b) a szakmunkásképző iskola és szakiskola [a továbbiakban a szakmunkásképző iskola és a szakiskola együtt: szakiskola; az a)-b) pont alattiak együtt: szakképző iskola];
- c)⁴ a speciális szakiskola;
- d)⁵ a munkaerőfejlesztő és -képző központ.

¹ Kihirdetve: 1993. VII. 21.

² Számozását módosította: 1997. évi LV. törvény 68. § (2).

³ Beiktatta: 1997. évi LV. törvény 68. § (2). Hatályos: 1997. VII. 25-től.

⁴ Beiktatta: 1995. évi LXXXIV. törvény 1. §. Hatályos: 1995. XI. 4-től.

⁵ Számozását megállapította: 1995. évi LXXXIV. törvény 1. § (1).

- (2)¹ A szakképző iskola, valamint a speciális szakiskola létesítésére, fenntartására és működésére a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (a továbbiakban: közoktatási törvény), a munkaerő-fejlesztő és -képző központ létesítésére és fenntartására a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló - többször módosított - 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Foglalkoztatási törvény) rendelkezéseit kell alkalmazni.
- (3) Iskolarendszeren kívüli szakképzést az e törvényben és a külön jogszabályban meghatározott feltételekkel rendelkező természetes és jogi személyek, illetőleg ezek jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságai szakképző iskola fenntartása nélkül, más szervezeti keretben is folytathatnak. [Az (1) és a (3) bekezdésekben foglaltak a továbbiakban együtt: szakképzést folytató intézmény.]

Az Országos Képzési Jegyzék

- 3. §** (1) Az állam által elismert szakképesítéseket az Országos Képzési Jegyzék (a továbbiakban: OKJ) tartalmazza.
- (2) Az OKJ-ben kell meghatározni
- a) a szakképesítés megnevezését;
 - b) a szakképesítés iskolai rendszerű szakképzésben történő megszerzéséhez szükséges képzés időtartamát, az elméleti és gyakorlati képzési idő feltüntetésével;
 - c)² az iskolai és a szakmai előképzettséget;
 - d)³ a szakképesítés szintjét;
 - e)⁴ a szakmai képzésben való részvétel életkori feltételeit;
 - f)⁵ a kizárólag iskolai rendszerű szakképzésben megszerezhető szakképesítéseket; valamint
 - g)⁶ annak megjelölését, hogy a szakképesítés megszerzéséhez pályaalakmassági, illetőleg szakmai alakmassági követelményeknek kell megfelelni; továbbá
 - h)⁷ a szakmai és vizsgáztatási követelményrendszer meghatározására feljogosított minisztert, ideértve a Központi Statisztikai Hivatal elnökét is (a továbbiakban: szakképesítésért felelős miniszter).
- (3) Az (1) bekezdésben foglaltakon kívül szakképzés folytatható más, a szakképzést folytató intézmény által megjelölt, az állam által nem elismert szakképesítés megszerzésére is.

MÁSODIK RÉSZ

A szakképzés irányítási rendszere

- 4. §** (1) A szakképzés központi irányítását az oktatási miniszter látja el, amelynek keretében a szakképzés egészére kiterjedően a szakképesítésért felelős miniszterrel egyetértésben⁸
- a) rendeletben kiadja az OKJ-t;⁹
 - b) meghatározza a szakmai vizsgáztatás általános szabályait és eljárási rendjét (a továbbiakban: szakmai vizsgaszabályzat);

¹ Megállapította: 1995. évi LXXXIV. törvény 1. § (2). Hatályos: 1995. XI. 4-től.

² Megállapította: 1995. évi LXXXIV. törvény 2. §. Hatályos: 1995. XI. 4-től.

³ Megállapította: 1995. évi LXXXIV. törvény 2. §. Hatályos: 1995. XI. 4-től.

⁴ Beiktatta: 1995. évi LXXXIV. törvény 2. §. Hatályos: 1995. XI. 4-től.

⁵ Beiktatta: 1995. évi LXXXIV. törvény 2. §. Hatályos: 1995. XI. 4-től.

⁶ Beiktatta: 1995. évi LXXXIV. törvény 2. §. Hatályos: 1995. XI. 4-től.

⁷ Számozását módosította 1995. évi LXXXIV. törvény 2. §.

⁸ Megállapította: 1998. évi LXXXVI. törvény 28. §. Hatályos: 1999. I. 1-től.

⁹ Lásd: 7/1993. (XII. 30.) MüM rendelet.

- c) meghatározza a külföldön szerzett szakképesítés honosításának feltételeit;
- d)¹ meghatározza a szakmai vizsga díjának és a vizsgáztatási díjnak a kereteit;²
- e)³ meghatározza a szakképzés megkezdésére és folytatására vonatkozó feltételeket.⁴
- (2) Az oktatási miniszter az iskolai rendszerű szakképzés tekintetében⁵
 - a) meghatározza a tanulókat e törvény 48. §-a alapján megillető juttatások részletes szabályait;
 - b) meghatározza a szakképzés megszervezésére és a gyakorlati képzési helyek létesítésére vonatkozó feltételeket;
 - c) meghatározza a szakmai tantárgyakat;
 - d) gondoskodik a szakmai tantárgyak központi programjainak (tanterveinek), tankönyveinek és egyéb tanulmányi segédleteinek kidolgozásáról, kiadásáról és forgalmazásáról;⁶
 - e) továbbképzéseket szervez a szaktanácsadók, továbbá a szakmai elméleti és gyakorlati képzést ellátó pedagógusok számára;
 - f) szervezi a hatáskörébe tartozó országos tanulmányi versenyeket;
 - g) ellátja a Munkaerőpiaci Alap szakképzési alaprészével⁷ kapcsolatosan külön törvényben meghatározott feladatokat.
- (3)⁸ Az oktatási miniszter
 - a) a (2) bekezdés b) pontjában meghatározott hatáskörét a szakképesítésért felelős miniszterrel egyetértésben,
 - b) a (2) bekezdés c)-f) pontjában meghatározott hatásköreit a szakképesítésért felelős miniszter javaslata alapján gyakorolja.

- 5. §** (1) A szakképesítésért felelős miniszter az ágazatába tartozó - jogszabályban meghatározott feladataival és hatásköreivel összefüggő - szakképesítés tekintetében⁹
- a) javaslatot tesz az állam által elismert szakképesítésre, az iskolai rendszerű szakképzésben a képzés időtartamára, a szakmai tantárgyakra;
 - b)¹⁰ jogszabályban meghatározza - több szakképesítésért felelős miniszter esetén velük együttesen - a szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeit, beleértve az előzetes szakmai gyakorlatot is (a továbbiakban: szakmai követelmény);¹¹

¹ Beiktatta: 1995. évi LXXXIV. törvény 3. § (1). Hatályos: 1995. XI. 4-től.

² Lásd: 5/1996. (VI. 4.) MüM-MKM együttes rendelet.

³ Beiktatta: 1995. évi LXXXIV. törvény 3. § (1). Hatályos: 1995. XI. 4-től.

⁴ Lásd: 2/1997. (I. 22.) MüM rendelet.

⁵ Módosította: 1998. évi LXXXVI. törvény 28. § (4).

⁶ Lásd: MüM Közlemény. Megjelent: Magyar Közlöny 1997/22, 1997/52., HM Közlemény. Megjelent: Magyar Közlöny 1997/84., OM Közlemény. Megjelent: Magyar Közlöny 1998/106.

⁷ Módosítva: 1995. évi CXXIV. törvény 30. § (4) alapján.

⁸ Megállapította: 1998. évi LXXXVI. törvény 28. § (2). Hatályos: 1999. I. 1-től.

⁹ Megállapította: 1995. évi LXXXIV. törvény 4. § (1). Hatályos: 1995. XI. 4-től.

¹⁰ Megállapította: 1995. évi LXXXIV. törvény 4. § (1). Hatályos: 1995. XI. 4-től.

¹¹ Lásd: 16/1994. (VII. 8.) MKM rendelet, 6/1994. (VIII. 31.) MüM rendelet, 14/1994. (IX. 15.) NM rendelet, 20/1994. (XI. 15.) NM rendelet, 64/1994. (XII. 15.) FM rendelet, 1/1995. (I. 18.) NM rendelet, 2/1995. (II. 22.) PM rendelet, 13/1995. (III. 24.) NM rendelet, 17/1995. (V. 15.) NM rendelet, 8/1995. (V. 25.) BM rendelet, 18/1995. (VI. 6.) IKM rendelet, 6/1995. (VII. 18.) HM rendelet, 37/1995. (X. 7.) NM rendelet, 38/1995. (X. 7.) NM rendelet, 1/1996. (I. 12.) NM rendelet, 2/1996. (I. 12.) NM rendelet, 6/1996. (III. 13.) NM rendelet, 21/1996. (VIII. 2.) NM rendelet, 22/1996. (VIII. 16.) NM rendelet, 35/1996. (X. 9.) NM rendelet, 36/1996. (X. 15.) NM rendelet, 13/1996. (XI. 5.) MKM-BM együttes rendelet, 38/1996. (XI. 5.) NM rendelet, 41/1996. (XI. 22.) MüM rendelet, 38/1997. (VI. 27.) B rendelet, 16/1997. (VI. 27.) NM rendelet, 19/1997. (VII. 4.) NM rendelet, 20/1997. (VII. 4.) NM rendelet, 21/1997. (VII. 10.) NM rendelet, 16/1997. (IX. 3.) MüM rendelet, 2/1998. (II. 6.) NM rendelet, 7/1998. (III. 11.) MüM rendelet, 8/1998. (III. 16.) NM rendelet, 11/1998. (IV. 17.) NM rendelet, 12/1998. (IV. 22.) NM rendelet, 20/1998. (VII. 22.) PM rendelet, 14/1998. (VIII. 15.) HM rendelet, 7/1998. (XII. 2.) EüM rendelet.

- c) javaslatot tesz a szakmai vizsgaszabályzat ágazatát érintő kérdéseire;
 - d) megbízza a szakmai vizsgabizottság elnökét;
 - e) ellátja a Munkaerőpiaci Alap szakképzési alaprészével¹ kapcsolatosan külön törvényben meghatározott feladatokat.
- (2)² A több ágazatba tartozó szakképesítés esetében, vagy ahol az ágazati hovatartozás egyértelműen nem állapítható meg, a szakképesítésért felelős miniszter feladatait az érdekeltek megállapodása szerinti miniszter, ennek hiányában az oktatási miniszter látja el.
- (3) Az (1) bekezdésben foglalt feladatokon túl a 4. § (2) bekezdés c)-f) pontjaiban meghatározott hatásköröket
- a) az egészségügyi és szociális gazdasági ágazat tekintetében a népjóléti miniszter;
 - b)³ a földművelésügyi és vidékfejlesztési ágazat tekintetében a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter;
 - c) az oktatás és kulturális ágazat tekintetében a művelődési és közoktatási miniszter;
 - d)⁴ a fegyveres erők és a rendvédelmi szervek keretében folyó szakképzés tekintetében - az OKJ-ben feltüntetett megoszlás szerint - a belügyminiszter, illetőleg a honvédelmi miniszter gyakorolja.
- (4) A 4. § (2) bekezdés c)-f) pontjaiban meghatározott hatásköröket - az ágazatába tartozó szakképesítés tekintetében - a munkaügyi miniszterrel kötött megállapodás alapján a szakképesítésért felelős miniszter gyakorolja.
- 6. § (1)⁵** Az oktatási miniszter a szakképesítésért felelős miniszterrel együttműködve a szakképzés tartalmi fejlesztésére, képesítési követelményeinek hazai és nemzetközi összehangolására, a szakképzési információs központ működtetésére, a munkaerőpiaci és az iskolai rendszerű képzések koordinálására, a szakmastruktúra folyamatos fejlesztésére, az országos szaktanácsadásra, a pedagógusok szakmai továbbképzésének szervezésére, a tanulmányi versenyek rendezésére, az innováció támogatására központi fejlesztő-szolgáltató intézetként működteti a Nemzeti Szakképzési Intézetet.
- (2) Az 5. § (3) bekezdése szerinti miniszter a feladatai ellátására fejlesztő-szolgáltató intézetet működtethet.
- 7. § (1)⁶** Az országos gazdasági kamara (a továbbiakban: gazdasági kamara) a szakképesítésért felelős miniszterrel kötött megállapodás alapján az 5. § (1) bekezdés a)-c) pontokban meghatározott feladatokat ellátja azzal, hogy a szakmai követelményeket a szakképesítésért felelős miniszter a gazdasági kamarával egyetértésben jogszabályban határozza meg. A gazdasági kamara és a szakképesítésért felelős miniszter között létrejött megállapodást a szakképesítésért felelős miniszter rendelettel teszi közzé.
- (2) Ha a gazdasági kamara az (1) bekezdés szerinti feladatát bármilyen bekövetkezett ok miatt nem tudja ellátni, a szakképesítésért felelős miniszter köteles intézkedni a feladat visszavételéről.
- (3)⁷ A gazdasági kamara meghatározhatja azoknak a szakképesítéseknek a körét, amelyekre az 1. § c) pontjában foglaltak céljából mesterképzés folytatható, illetőleg mestervizsgáztatás szervezhető. A mestervizsgának a gazdasági kamara által kidolgozott követel-

¹ Módosítva: 1995. évi CXXIV. törvény 30. § (4) alapján.

² Módosította: 1998. évi LXXXVI. törvény 28. § (4).

³ Megállapította: 1998. évi LXXXVI. törvény 28. § (3). Hatályos: 1999. I. 1-től.

⁴ Beiktatta: 1995. évi LXXXIV. törvény 4. § (2). Hatályos: 1995. XI. 4-től.

⁵ Módosította: 1998. évi LXXXVI. törvény 28. § (4).

⁶ Megállapította: 1995. évi LXXXIV. törvény 5. § (1). Hatályos: 1995. XI. 4-től.

⁷ Megállapította: 1995. évi LXXXIV. törvény 5. § (2). Hatályos: 1995. XI. 4-től.

ményeit a szakképesítésért felelős miniszter a gazdasági kamarával egyetértésben jogszabályban határozza meg.¹

(4) A mesterképzés és -vizsgáztatás feltételeiről a gazdasági kamara gondoskodik.

8. §² (1) Az országos szakképzés stratégiai kérdéseinek érdekegyeztetése az Érdekegyeztető Tanács keretei között valósul meg.

(2) A szakképzés területi érdekegyeztető feladatait a megyei (fővárosi) munkaügyi tanács látja el.

9. §³ (1) Az Országos Szakképzési Tanács (a továbbiakban: OSZT) a szakképzéssel kapcsolatos irányítási feladatok tekintetében szakmai döntéselőkészítő, véleményező és javaslattevő országos testületként működik. Munkájában a munkaadók, a munkavállalók, a gazdasági kamarák, az iskolafenntartók és a szakképesítésért felelős minisztériumok képviselői vesznek részt.

(2)⁴ Az OSZT tagjait - hároméves időtartamra - a testület munkájában részt vevő szervezetekkel történő egyeztetést követően az oktatási miniszter kéri fel.

(3) Az OSZT a szakképzés tekintetében

a) véleményt nyilvánít, és állásfoglalást alakít ki a szakképzési rendszer fejlesztését érintő kérdésekben;

b) véleményezi a szakképzést érintő jogszabálytervezeteket;

c) véleményezi a megszerezhető szakképesítések körét, javaslatot tesz új szakképesítés bevezetésére;

d) javaslatot tesz szakmai követelmények, tananyagok, valamint új eljárások kifejlesztésére és ehhez anyagi források biztosítására;

e) értékeli a szakképzés és tanácsadás eredményességét, valamint a tananyagok és a szakmai követelmények alkalmazását;

f) évente felülvizsgálja a szakképzésben szakképesítést szerzett pályakezdő szakemberek elhelyezkedési lehetőségeinek a tapasztalatait, különös tekintettel a pályakezdő fiatalok munkanélküliségére, és ajánlásokat tesz a szakképzést folytató intézmények fenntartói számára.

(4) Az OSZT ügyrendjét maga határozza meg.

(5)⁵ Az OSZT működéséhez szükséges feltételek biztosításáról az Oktatási Minisztérium gondoskodik.

HARMADIK RÉSZ

Az OKJ szerinti szakképzés követelményei, a szakmai vizsga⁶

10. § (1) Az OKJ-ben meghatározott szakképesítésekhez egységes szakmai követelményt kell előírni.

(2) A szakképzést folytató intézmény az egységes szakmai követelmény keretei között kialakítja szakmai tevékenységét, helyi szakmai programokat dolgozhat ki.

11. § A szakképzést folytató intézményben, illetőleg a felsőfokú oktatási intézményben folytatott tanulmányokat a szakképesítést nyújtó szakképzésben előírt - megegyező tartalmú - szakmai követelmények teljesítésébe be kell számítani.

¹ Lásd: 31/1996. (VI. 19.) IKM rendelet, 27/1996. (X. 4.) FM rendelet, 23/1997. (VI. 11.) IKIM rendelet, 33/1997. (X. 31.) NM rendelet, 1/1998. (VII. 24.) EüM rendelet.

² Megállapította: 1995. évi LXXXIV. törvény 6. §. Hatályos: 1995. XI. 4-től.

³ Megállapította: 1995. évi LXXXIV. törvény 7. §. Hatályos: 1995. XI. 4-től.

⁴ Módosította: 1998. évi LXXXVI. törvény 28. § (4).

⁵ Módosította: 1998. évi LXXXVI. törvény 28. § (4).

⁶ Megállapította: 1995. évi LXXXIV. törvény 8. §. Hatályos: 1995. XI. 4-től.

12. § (1) Szakképesítést igazoló bizonyítványt az kaphat, aki eredményes szakmai vizsgát tett.

(2) A szakmai vizsga állami vizsga.

(3)¹ Az OKJ-ben meghatározott szakképesítésekhez csak olyan bizonyítvány, illetve nyomtatvány használható, amelyet az Oktatási Minisztérium jóváhagyott. A bizonyítvány, illetőleg a nyomtatvány előállításához és forgalmazásához az Oktatási Minisztérium engedélye szükséges.

13. § (1)² Szakmai vizsgát a szakképesítésért felelős miniszter által jogszabályban feljogosított intézmény, továbbá az általa folytatott szakképzések tekintetében a 2. § (1) bekezdésében felsorolt szakképzést folytató intézmény szervezhet (a továbbiakban: szakmai vizsgát szervező intézmény).³

(2) A szakképzést folytató intézmény a szakképzés eredményességének időszakos mérésére - nagyobb képzési szakaszok lezárásaként - köztes vizsgákat szervezhet.

(3)⁴ A szakmai vizsga helyét és időpontját - iskolai rendszerű szakképzésben a tanév rendjében meghatározott keretek között - a szakmai vizsgát szervező intézmény jelöli ki, egyúttal gondoskodik a szükséges feltételek biztosításáról, és vezeti a szakmai vizsgákkal kapcsolatos nyilvántartásokat.

(4)⁵ A szakmai vizsgát szervező intézmény székhelye szerint illetékes megyei (fővárosi) önkormányzat főjegyzője ellátja a szakmai vizsga törzslapjának nyilvántartásával és megőrzésével kapcsolatos feladatokat.

14. § (1) Az OKJ-ben meghatározott szakképesítések megszerzésére a szakmai vizsgát a szakképesítésért felelős miniszter által meghatározott szakmai követelmények alapján és a szakmai vizsgaszabályzat rendelkezései szerint kell megtartani. A szakmai vizsgát szakmai vizsgabizottság (a továbbiakban: vizsgabizottság) előtt kell letenni.

(2)⁶ A vizsgabizottság független szakmai testület. A vizsgabizottság munkájában részt vesz a szakképesítésért felelős miniszter által megbízott elnök, a szakmai vizsgát szervező intézmény, továbbá a szakképesítés szerint illetékes területi gazdasági kamara, vagy ha a szakképesítés nem tartozik egyik gazdasági kamara hatáskörébe sem, a szakképzést folytató intézmény képviselője, illetőleg, ha az megegyezik a szakmai vizsgát szervező intézménnyel, a szakképesítésért felelős miniszter által kijelölt szakmai szervezet képviselője. A vizsgabizottság működéséhez az elnökön kívül legalább két tag szükséges.

(3) A vizsgabizottság munkájában csak olyan személy vehet részt, aki a szakmai elméleti tantárgyak oktatásához, illetőleg a gyakorlati képzés ellátásához jogszabályban előírt szakképesítéssel rendelkezik.

(4)⁷ A (2) bekezdésben megjelölt gazdasági kamara, illetőleg kijelölt szakmai szervezet képviselőjét - a szakmai vizsgát szervező intézmény kérésére - a területi gazdasági kamara, illetőleg a szakmai szervezet elnöke, a szakmai vizsgát szervező, valamint a szakképzést folytató intézmény képviselőjét az intézmény vezetője bízza meg.

(5) A vizsgabizottság munkáját szakértők (kérdőző tanárok) segítik.

¹ Beiktatta: 1995. évi LXXXIV. törvény 9. §. Módosította: 1998. évi LXXXVI. törvény 28. § (4).

² Megállapította: 1995. évi LXXXIV. törvény 10. § (1). Hatályos: 1995. XI. 4-től.

³ Lásd: 43/1997. (VI. 5.) FM rendelet, 59/1997. (X. 28.) IKM rendelet, 23/1997. (XII. 10.) KHVM rendelet, 5/1998. (II. 20.) KTM rendelet, 9/1998. (IV. 8.) MüM rendelet.

⁴ Megállapította: 1995. évi LXXXIV. törvény 10. § (2). Hatályos: 1995. XI. 4-től.

⁵ Beiktatta: 1995. évi LXXXIV. törvény 10. § (3). Hatályos: 1995. XI. 4-től.

⁶ Megállapította: 1995. évi LXXXIV. törvény 11. § (1). Hatályos: 1995. XI. 4-től.

⁷ Megállapította: 1995. évi LXXXIV. törvény 11. § (2). Hatályos: 1995. XI. 4-től.

NEGYPEDIK RÉSZ

Iskolai rendszerű szakképzés

I. Fejezet

A szakmai elméleti és gyakorlati képzés

- 15. §** (1) A szakképzés az OKJ-ben meghatározott szakképesítések esetében a szakképesítésért felelős miniszter által meghatározott szakmai követelmények alapján szakmai elméleti és gyakorlati képzés keretében történik.
- (2) A szakmai elméleti képzés a szakképző iskolában folyik.
- (3)¹ A gyakorlati képzés minden olyan szakképző iskolában vagy a szakképző iskolával kötött megállapodás, továbbá tanulószerveződés alapján minden olyan gyakorlati képzést végző jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság, illetőleg egyéni vállalkozó (a továbbiakban: gazdálkodó szervezet) által fenntartott, illetőleg működtetett gyakorlólhelyen megszervezhető, illetőleg folytatható, ahol a gyakorlati követelményekre való felkészítés jogszabályban előírt feltételei biztosítottak (a szakképző iskola és a gazdálkodó szervezet a továbbiakban együtt: gyakorlati képzést szervező).
- 16. §** (1) A szakképző iskolában az első szakképesítés megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzés a tanuló számára a közoktatási törvény rendelkezései alapján ingyenes.
- (2)² Az első szakképesítés megszerzésére irányuló képzés esetén a gazdálkodó szervezet a tanulótól a gyakorlati képzésének megszervezéséért, végzéséért és a gyakorlati képzés feltételeinek a biztosításáért nem kérhet és nem fogadhat el költséghozzájárulást, illetőleg költségtérítést. Az e tilalmat megszegő gazdálkodó szervezetet a gazdasági kamara legfeljebb 5 évre eltilthatja a gyakorlati képzésben való részvételtől.
- 17. §** (1) A szakképző iskolában folyó szakmai elméleti, valamint gyakorlati képzést a közoktatási törvényben előírt képesítésű pedagógusok, illetőleg szakemberek láthatják el.
- (2) A gazdálkodó szervezetnél folyó gyakorlati képzésben gyakorlati oktatóként olyan személy vehet részt, aki megfelelő szakirányú szakképesítéssel, továbbá legalább ötéves szakmai gyakorlattal rendelkezik és büntetlen előéletű.
- (3) A gyakorlati oktatók kiválasztása során előnyben kell részesíteni a mestervizsgával vagy szakoktatói képesítéssel rendelkező személyeket.
- (4) Az egyedi munkahelyre beosztott tanuló gyakorlati képzését és felügyeletét csak olyan személy láthatja el, aki szakirányú szakképesítéssel, továbbá legalább kétéves szakmai gyakorlattal rendelkezik és büntetlen előéletű.
- 18. §** (1) A szakképző iskolában folyó szakmai elméleti, valamint gyakorlati képzést (iskolai rendszerű gyakorlati képzés) a közoktatási törvény szerint, a gyakorlati képzés tekintetében e törvény 15-26. §-ait is figyelembe véve kell megszervezni.
- (2) A gyakorlati képzést a tanév szorgalmi idejében - a gazdálkodó szervezet és a szakképző iskola közötti eltérő megállapodás hiányában - lehetőleg a szakmai elméleti képzéssel egy héten belüli váltakozással, a szorgalmi idő befejezését követően (összefüggő szakmai gyakorlat) folyamatosan kell megszervezni.

¹ Megállapította: 1995. évi LXXXIV. törvény 12. §. Hatályos: 1995. XI. 4-től.

² Megállapította: 1995. évi LXXXIV. törvény 13. §. Hatályos: 1995. XI. 4-től.

- 19. § (1)**¹ Ha a szakképző iskola a gyakorlati képzést szervező, de ennek feltételeivel csak részben rendelkezik, és a feltételekről más szakképző iskolával együttműködve sem tud gondoskodni, akkor gazdálkodó szervezettel kell megállapodnia a gyakorlati képzési feladatok ellátására vonatkozó együttműködésben. A szakképző iskolának ugyan csak együttműködési megállapodást kell kötnie a gazdálkodó szervezettel akkor is, ha a gyakorlati képzést szervező a teljes képzési idő alatt a gazdálkodó szervezet. A megállapodást a tanuló felvétele előtt a teljes képzési időre kiterjedően kell megkötöni. A megállapodásra a Polgári Törvénykönyv rendelkezéseit kell alkalmazni.
- (2) A megállapodásnak tartalmaznia kell, hogy a képzési idő egyes szakaszaiban hol és milyen képzési formában (tanműhelyben, csoportos képzési helyen, egyedi munkahelyen) valósul meg a gyakorlati képzés. A megállapodásban kell meghatározni azt is, hogy ki gondoskodik a tanulót megillető juttatásokról, a szervezett alapképzésben a gyakorlati oktatóról, illetőleg szakoktatóról, továbbá a tanulók foglalkoztatásának felügyeletéről.
- (3) A megállapodást írásba kell foglalni és azt a működési költségek biztosítása érdekében a szakképző iskola fenntartójának jóvá kell hagynia.
- (4) Ha a megállapodásban foglaltaknak valamelyik fél nem tesz eleget, a mulasztást sérelmező fél a szakképző iskolát fenntartó önkormányzat jegyzőjénél, főjegyzőjénél egyeztetést kezdeményezhet.
- 19/A. §**² (1) A 19. § (1) bekezdésben előírt együttműködési megállapodásról tájékoztatni kell azt a területi gazdasági kamarát, amelynek a gazdálkodó szervezet a tagja (a továbbiakban: illetékes területi gazdasági kamara).
- (2) A 19. §-ban foglaltak esetén a gazdálkodó szervezetnél folyó gyakorlati képzés felügyeletét és a képzésre vonatkozó rendelkezések megtartásának ellenőrzését az illetékes területi gazdasági kamara - a feltételek biztosítása mellett - a szakképző iskola közreműködésével látja el.
- (3) Ha a szakképesítés nem tartozik egyik gazdasági kamara hatáskörébe sem, a gyakorlati képzés felügyeletéről a szakképző iskola gondoskodik.
- 20. §** A gyakorlati képzést szervező - eltérő megállapodás hiányában - köteles a gyakorlati képzés követelményeire való felkészítéshez, továbbá a gyakorlati vizsgához szükséges tárgyi eszközöket és a személyi feltételeket biztosítani.

II. Fejezet

A tanuló gyakorlati foglalkoztatása

- 21. § (1)** A tanuló gyakorlati képzés keretében csak a gyakorlati képzés programjában meghatározott feladat ellátására kötelezhető és csak egészséges, biztonságos körülmények között foglalkoztatható.
- (2) A tanulót a gyakorlati képzést szervező a gyakorlati képzési feladattal összefüggő munkavédelmi oktatásban részesíti.
- (3) A képzési idő alatt a gyakorlati képzés szervezőnek gondoskodnia kell a tanuló rendszeres orvosi vizsgálatáról.
- 22. § (1)** Fiatalkorú tanuló esetében a képzési idő a napi hét órát, nagykorú tanuló esetében pedig a napi nyolc órát nem haladhatja meg.
- (2) A napi képzési időt arányosan csökkenteni kell, ha a gyakorlati képzés rendszeresen olyan területen (munkahelyen) történik, ahol a gazdálkodó szervezettel munkaviszonyban álló munkavállalókat is rövidebb munkaidőben foglalkoztatják.

¹ Megállapította: 1995. évi LXXXIV. törvény 15. §. Hatályos: 1995. XI. 4-től.

² Beiktatta: 1995. évi LXXXIV. törvény 15. §. Hatályos: 1995. XI. 4-től.

- (3) Fiatalkorú tanuló napi képzését hat óra és huszonkét óra között kell megszervezni. A tanuló részére a gyakorlati képzés befejezése és a következő napi gyakorlati képzés megkezdése között legalább tizenhat óra pihenőidőt kell biztosítani.
- (4) A tanuló a napi képzési időt meghaladó gyakorlati képzésre nem vehető igénybe.

23. § (1) A gazdálkodó szervezetnél a tanuló gyakorlati képzésére nem kerülhet sor

- a) az elméleti képzési napokon;
 - b) a szakképző iskola által szervezett olyan rendezvény napján, amelyen minden tanuló részvétele kötelező;
 - c) a képzési idő alatti köztes vizsga és a tanulmányokat befejező szakmai vizsga napjain; továbbá
 - d) minden olyan esetben, amikor a munkajogi szabályok szerint a munkavállaló mentesül a munkavégzési kötelezettség alól.
- (2) A gazdálkodó szervezet heti pihenőnapokon, illetőleg munkaszüneti napokon a tanulót gyakorlati képzésre csak a rendeltetése folytán e napon is működő gyakorlati képzési helyen és a szakképző iskola hozzájárulásával veheti igénybe. Az igénybe vett idő helyett a hét más gyakorlati képzési napján kell ugyanolyan mértékben szabadidőt biztosítani.

24. § (1) A gyakorlati képzés foglalkozásain való részvétel kötelező.

- (2) A tanuló részvételét, illetőleg mulasztását a gazdálkodó szervezet is nyilvántartja és azt a tanuló foglalkozási naplójába bejegyzi. A tanuló köteles mulasztását igazolni.
- (3) Ha a tanulónak a gyakorlati képzésről való igazolt és igazolatlan mulasztása egy tanévben meghaladja a gyakorlati képzési idő (óraszám) húsz százalékát, a tanuló tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja. Ha a gyakorlati képzést tanulószerveződés keretében gazdálkodó szervezet végzi, az évfolyam megismétléséhez a gazdálkodó szervezet hozzájárulása is szükséges.
- (4) Ha a tanuló mulasztása a (3) bekezdésben meghatározott mértéket eléri, de igazolatlan mulasztása nincs és szorgalma, elért teljesítménye alapján úgy ítéltető meg, hogy mulasztását a következő tanév megkezdéséig pótolja, illetőleg az előírt gyakorlati követelményeket teljesíteni tudja, az évfolyam megismétlésétől el lehet tekinteni. Az ügyben a szakképző iskola nevelőtestülete dönt, a gazdálkodó szervezetnél folyó gyakorlati képzés esetén a gazdálkodó szervezet javaslatára.

25. § (1) A gazdálkodó szervezet a tanuló gyakorlati képzéséről köteles foglalkozási naplót vezetni.

- (2) A foglalkozási naplónak tartalmaznia kell a szakmai tevékenységeket, az ezekre fordított időt és a tanuló értékelését.
- (3) A foglalkozási naplót a szakképző iskola felkérése alapján betekintésre rendelkezésre kell bocsátani.

26. § Ha a napi gyakorlati képzési idő a hat órát meghaladja, a tanuló részére a munkavállalókkal azonos idejű munkaközi szünetet a képzési időn belül kell biztosítani.

III. Fejezet

A tanulószerveződés

27. § (1) Gyakorlati képzésre a tanuló és a gazdálkodó szervezet közötti gyakorlati képzés céljából megkötött írásbeli tanulószerveződés alapján is sor kerülhet.

- (2) Ha a szakképző iskola nem rendelkezik a gyakorlati képzéshez szükséges feltételekkel és azokat a 19. §-ban foglalt megállapodás alapján sem tudja biztosítani, akkor a tanuló szakmai gyakorlati képzése csak tanulószerveződés alapján folyhat.

- 28. §** (1) A tanulószerveződés alapján a tanuló gyakorlati képzéséről a gazdálkodó szervezet a képzés teljes időtartama alatt gondoskodik. Ennek keretében gondoskodik a tanuló előírt követelmény szerinti képzéséről, szakmai fejlődéséről, továbbá egészsége és testi épsége megővéséről.
- (2) A gazdálkodó szervezet a tanulószerveződésben és a törvényben meghatározott gyakorlati képzési és más kötelezettségeinek a teljesítése alól csak akkor mentesül, ha feladatait szakképző iskola vagy más gazdálkodó szervezet átvállalja, illetőleg a tanuló más gazdálkodó szervezettel tanulószerveződést köt.
- 29. §** (1)¹ A gazdálkodó szervezetnek a tanulószerveződés kötési szándékát az iskolai felvételt megelőző naptári év végéig kell bejelentenie az illetékes területi gazdasági kamarának és a tanuló szakmai elméleti képzését ellátó szakképző iskolának. Ha a tanulószerveződés megkötését az illetékes területi gazdasági kamara kezdeményezi, a gazdálkodó szervezet mentesül a bejelentési kötelezettség alól.
- (2)² A tanulószerveződést az iskolai beiratkozás időpontját megelőzően az illetékes területi gazdasági kamara előtt írásban kell megkötni. Az írásban megkötött tanulószerveződést a gazdálkodó szervezet az iskolai beiratkozás időpontjáig köteles bemutatni az (1) bekezdésben megjelölt szakképző iskolának. A tanulószerveződés alapján a szakképző iskolába fel kell venni azt a tanulót, aki egyébként a felvételi feltételeknek megfelel.
- (3) A tanulószerveződés alapján a tanuló az e törvény szerint járó juttatásokra a tanév kezdő napjától jogosult.
- (4) A gyakorlati képzés kezdő napja a szakképző iskola által a gyakorlati képzésre kijelölt első nap.
- 30. §** (1) Tanulószerveződést az a gazdálkodó szervezet köthet, amely rendelkezik a törvényben és a külön jogszabályban meghatározott feltételekkel, illetőleg e feltételekről más gazdálkodó szervezettel, vagy szakképző iskolával együttműködve gondoskodni tud.
- (2)³ Az (1) bekezdésben meghatározott feltételek meglétét az illetékes területi gazdasági kamara a tanulószerveződés megkötését megelőzően bírálja el, és jogosult ellenőrizni a képzés során.
- (3)⁴ A tanulószerveződést, illetőleg a gyakorlati képzést szervező gazdálkodó szervezetet az illetékes területi gazdasági kamara tartja nyilván, és egyben ellátja a gyakorlati képzés ellenőrzését.
- (4)⁵ A gazdálkodó szervezet gyakorlati képzésre való alkalmasságának elbírálásában és a gyakorlati képzés ellenőrzésében - az illetékes területi gazdasági kamara felkérése alapján és a feltételek biztosítása mellett - a tanuló szakmai elméleti képzését ellátó szakképző iskola részt vesz.
- 31. §**⁶ (1) Az illetékes területi gazdasági kamara a 30. § (2)-(3) bekezdéseiben említett esetben az államigazgatási eljárás általános szabályai szerint jár el.
- (2) Az illetékes területi gazdasági kamara határozatával szemben fellebbezésnek nincs helye. A határozat felülvizsgálatát a bíróságtól lehet kérni, a bíróság a határozatot megváltoztathatja. A bíróság soron kívül köteles eljárni.
- 32. §** (1) Tanulószerveződést az a tanuló köthet, aki
- a) a közoktatási törvényben előírt tankötelezettségének eleget tett, továbbá

¹ Megállapította: 1995. évi LXXXIV. törvény 16. §. Hatályos: 1995. XI. 4-től.

² Megállapította: 1995. évi LXXXIV. törvény 16. §. Hatályos: 1995. XI. 4-től.

³ Megállapította: 1995. évi LXXXIV. törvény 17. §. Hatályos: 1995. XI. 4-től.

⁴ Megállapította: 1995. évi LXXXIV. törvény 17. §. Hatályos: 1995. XI. 4-től.

⁵ Beiktatta: 1995. évi LXXXIV. törvény 17. §. Hatályos: 1995. XI. 4-től.

⁶ Megállapította: 1995. évi LXXXIV. törvény 18. §. Hatályos: 1995. XI. 4-től.

- b) a szakképesítésre előírt előképzettségi és egészségügyi feltételeknek megfelel.
- (2) A gazdálkodó szervezet a tanulószerveződés megkötését szakmai alkalmassági vizsgálathoz, illetőleg pályaalkalmassági vizsgálatához is kötheti. A szakmai alkalmassági vizsga, illetőleg pályaalkalmassági vizsgálat a gyakorlati ismeretek elsajátításához szükséges alapvető képességek vizsgálatára terjedhet ki.
- (3)¹ A szakmai alkalmassági vizsga, illetőleg a pályaalkalmassági vizsgálat lebonyolításában a gazdálkodó szervezet felkérésére - a feltételek biztosítása esetén - a tanuló szakmai elméleti képzését ellátó szakképző iskola részt vesz.

33. § (1) A tanulószerveződésben a gazdálkodó szervezet arra vállal kötelezettséget, hogy a tanuló számára - egészségvédelmi szempontból biztonságos munkahelyen - egységes szakmai követelményeknek megfelelő gyakorlati képzésről és nevelésről gondoskodik.

(2) A tanulószerveződésben a tanuló arra vállal kötelezettséget, hogy

- a) a gazdálkodó szervezet képzési rendjét megtartja, a képzésre vonatkozó utasításait végrehajtja;
- b) a szakmai gyakorlati ismereteket a képességeinek megfelelően elsajátítja;
- c) a biztonsági, egészségügyi és munkavédelmi előírásokat megtartja;
- d) nem tanúsít olyan magatartást, amellyel a gazdálkodó szervezet jogos gazdasági érdekeit veszélyeztetné.

(3) A tanulószerveződésnek tartalmaznia kell

- a) a gazdálkodó szervezet megjelölését és a tanuló személyi adatait;
- b) az OKJ-val azonos módon a szakképesítés megnevezését és a képzési időt;
- c) a gyakorlati képzés helyét;
- d) a tanulónak adandó pénzbeli juttatás évfolyamonkénti havi összegét;
- e) a gazdálkodó szervezet által - a tanulót jogszabály alapján megillető juttatásokon és kedvezményeken felül - biztosított egyéb juttatások és kedvezmények megjelölését, azok mértékét és feltételeit.

34. § (1) A tanulószerveződés megszûnik

- a) a szakmai vizsga sikeres leteltével;
- b) a szakképző iskolából való kizárással, illetőleg a tanulói jogviszonynak a közoktatási törvény szerinti megszûnésével, ha a tanuló az iskolai tanulmányait 30 napon belül más szakképző iskolában sem tudja folytatni;
- c) a gazdálkodó szervezet jogutód nélküli megszûnésével;
- d) a tanuló halálával,
- d)² a gazdálkodó szervezet eltiltásával a gyakorlati képzésben való részvételtől.

(2)³ Az (1) bekezdés d) pontja alapján a tanulószerveződés a gyakorlati képzésben való részvételtől eltiltó határozat jogerőre emelkedésének napjával, azonnali végrehajtás elrendelése esetén a határozat végrehajtásának napján szûnik meg.

(3)⁴ Ha a tanulószerveződés az (1) bekezdés c) és d) pontja alapján szûnik meg, akkor az illetékes területi gazdasági kamara és a szakképző iskola köteles elősegíteni a tanuló további gyakorlati képzését.

35. § A tanulószerveződés megszüntethető

- a) közös megegyezéssel és
- b) felmondással.

¹ Beiktatta: 1995. évi LXXXIV. törvény 19. §. Hatályos: 1995. XI. 4-től.

² Beiktatta: 1995. évi LXXXIV. törvény 20. § (1). Hatályos: 1995. XI. 4-től. Az, hogy két d) pont van, jogalkotói hiba.

³ Megállapította: 1995. évi LXXXIV. törvény 20. § (2). Hatályos: 1995. XI. 4-től.

⁴ Beiktatta: 1995. évi LXXXIV. törvény 20. § (3). Hatályos: 1995. XI. 4-től.

36. § A tanulószerveződést a tanuló és a gazdálkodó szervezet csak közös megegyezéssel módosíthatja.

37. § (1) A gazdálkodó szervezet a tanulószerveződést akkor mondhatja fel, ha

- a) a szakképző iskola a tanulót elégtelen tanulmányi eredmény miatt a képzési idő alatt másodszor utasította az évfolyam megismétlésére;
- b) a tanuló a szakmai vizsga követelményeinek a vizsga megismétlésekor sem tesz eleget;
- c) a tanuló a tanulószerveződésben vállalt lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegi, vagy egyébként olyan magatartást tanúsít, amely a tanulószerveződés fenntartását lehetetlenné teszi.

(2) A gazdálkodó szervezet a tanulószerveződést nem mondhatja fel

- a) a tanuló betegsége időtartama alatt, legfeljebb azonban a betegszabadság lejártát követő egy évig, gümőkóros megbetegedés esetén két évig;
- b) üzemi baleset vagy foglalkozási megbetegedés esetén a táppénzre való jogosultság teljes ideje alatt;
- c) a terhesség ideje alatt, továbbá a szülést követő hatodik hónap végéig.

38. §¹ A tanuló a tanulószerveződést az illetékes területi gazdasági kamarával történt egyeztetést követően indokolás nélkül bármikor felmondhatja.

39. § (1) A felmondást írásban kell közölni.

(2) A gazdálkodó szervezet a felmondást indokolni köteles. Az indokolásból a felmondás okának világosan ki kell tűnnie. Vita esetén a felmondás indokának valóságát és okszerűségét a gazdálkodó szervezetnek kell bizonyítania.

(3) Felmondás esetén a tanulószerveződés a felmondás közlését követő tizenötödik napon szűnik meg.

(4) A tanuló a felmondással szemben, a felmondás közlésétől számított tizenöt napon belül bírósághoz fordulhat.

(5) A keresetnek a felmondás végrehajtására - a 37. § (1) bekezdés a)-b) pontjaiban foglaltak kivételével - halasztó hatálya van.

40. § (1)² A tanulószerveződés megszűnéséről a gazdálkodó szervezetnek az illetékes területi gazdasági kamarát, illetőleg a tanuló szakmai elméleti képzését ellátó szakképző iskolát egyidejűleg értesítenie kell.

(2) A tanulószerveződés megszűnésekor a gazdálkodó szervezet a tanuló részére - kérelmére - köteles igazolást kiállítani a gyakorlati képzésben eltöltött időről és a megszerzett gyakorlati ismeretekről.

40/A. §³ Kiskorú tanuló esetén a tanulószerveződés megkötéséhez, a tanuló részéről történő felmondásához és módosításához be kell szerezni a szülő, illetőleg a gyám írásbeli hozzájárulását is.

IV. Fejezet

A tanulókat megillető juttatások, kedvezmények

Oktatási szünet, pihenőidő

41. § (1) A tanulószerveződés alapján gyakorlati képzésben részt vevő tanulót

¹ Megállapította: 1995. évi LXXXIV. törvény 21. §. Hatályos: 1995. XI. 4-től.

² Megállapította: 1995. évi LXXXIV. törvény 22. §. Hatályos: 1995. XI. 4-től.

³ Beiktatta: 1995. évi LXXXIV. törvény 23. §. Hatályos: 1995. XI. 4-től.

- a) tanévenként (évfolyamonként) legalább harminc nap oktatási szünet, továbbá azokban a tanévekben, amelyekben a tizenkilencedik életévét még nem tölti be, ezen felül további öt nap oktatási szünet;
 - b) a tanulmányokat befejező szakmai vizsga előtt a vizsgára való felkészülés céljára legalább tíz nap felkészülési idő illeti meg.
- (2) Az (1) bekezdés b) pontjában biztosított felkészülési idő megilleti azt a tanulót is, akinek a gyakorlati képzése nem tanulószerveződés alapján történik.
- (3) Az oktatási szünetet a szakképző iskola oktatási szünetében lehetőleg egybefüggően kell kiadni.
- (4) Ha a tanuló az utolsó évfolyamot követő első szakmai vizsgán eredményesen megfelelt, oktatási szünetre nem tarthat igényt.
- (5) A felkészülési idő - függetlenül a szakmai vizsga sikerétől - egy ízben illeti meg a tanulót. A gazdálkodó szervezet a szakmai vizsga megismétlésekor is biztosíthat felkészülési időt. A felkészülési időt közvetlenül a szakmai vizsga előtt, a gyakorlati képzés idejének terhére kell kiadni.

- 42. §** (1) A tanulószerveződés alapján a tanulót a betegsége idejére - kivéve, ha a társadalombiztosítási szabályok szerinti üzemi baleset és foglalkozási betegség miatt nem tud részt venni a gyakorlati képzésben - naptári évenként tíz nap betegszabadság illeti meg a munkajogi szabályok szerint.
- (2) A betegszabadság időtartamára a tanuló részére pénzbeli juttatásának hetvenöt százaléka jár.
- (3) Az oktatási szünet, a felkészülési idő és a betegszabadság kiadásánál a heti pihenőnapokat és a munkaszüneti napokat figyelmen kívül kell hagyni.

- 43. §** A terhes, illetőleg szülő tanulót a munkajogi szabályok szerinti szülési szabadság illeti meg.

A tanuló pénzbeli juttatása

- 44. §** (1) A tanulószerveződés alapján a gazdálkodó szervezet a tanuló részére pénzbeli juttatást köteles fizetni.
- (2) A tanuló pénzbeli juttatásának havi mértéke - függetlenül az elméleti, illetőleg a gyakorlati képzési napok számától - a mindenkor minimálbér legalább tíz százaléka. A pénzbeli juttatás évfolyamonkénti összegét a tanulószerveződésben kell meghatározni.
- (3) A tanuló pénzbeli juttatását utólag, a munkajogi szabályok figyelembevételével kell kifizetni.
- (4) Ha a gyakorlati képzésre nem tanulószerveződés alapján kerül sor, úgy a gyakorlati képzést szervező a tanulók munkájából keletkező bevételeinek meghatározott részét a tanulók rendszeres vagy esetenkénti díjazására használhatja fel. A díjazás feltételeit és mértékét a szakmai képzést folytató intézmény működési szabályzatában, illetve a gazdálkodó szervezettel kötött megállapodásban kell meghatározni.

- 45. §** (1) A pénzbeli juttatás a tanulót a (3) bekezdésben foglaltak kivételével a 29. § (3) bekezdésében meghatározott időponttól kezdve a képzés teljes időtartamára - ideértve a tanulónak járó oktatási szünet időtartamát is - megilleti.
- (2) Ha a tanulószerveződés a tanév megkezdése után, hónap közben jön létre vagy szűnik meg, akkor a tanulót a pénzbeli juttatás időarányos része illeti meg.
- (3) A tanuló betegsége idejére a társadalombiztosítási jogszabályok szerint táppénzre jogosult.

- 46. §** (1) A tanuló részére járó pénzbeli juttatásából való levonásnak csak jogszabály, végrehajtható határozat, vagy a tanuló hozzájárulása alapján van helye.

(2) Az (1) bekezdés szerinti levonásra a munkabérből történő levonásra vonatkozó szabályok az irányadók.

47. § Jogalap nélküli kifizetés esetén a pénzbeli juttatást a tanulótól a munkajogi szabályok szerint lehet visszakövetelni.

Egyéb juttatások

48. § A tanulót a gyakorlati képzésével összefüggésben - a külön jogszabály rendelkezései szerint - kedvezményes étkeztetés, munkaruha, egyéni védőfelszerelés (védőruha), tisztálkodási eszköz, útiköltség-térítés, a szakképzésben tanulószerveződés nélkül részt vevő tanulót ezen kívül az összefüggő szakmai gyakorlat időtartamára díjazás illeti meg.

V. Fejezet

Kártérítési felelősség

49. § (1) A tanuló a tanulószerveződésből eredő kötelezettségeinek vétkes megsértésével a gazdálkodó szervezetnek okozott kárt köteles megtéríteni.

(2) A gazdálkodó szervezet, ha a tanulót a gyakorlati képzésben való részvétel során kár éri, köteles azt megtéríteni.

BH1997. 589. *Tanulószerveződés hiányában az iskola, illetőleg a gyakorlati képzés szervezője köteles a tanuló kárát megtéríteni, ha a baleset a tanműhelyben végzett munka során következett be [1993. évi LXXVI. tv. 49. § (2) bek, 1993. évi LXXIX. tv. (Ktv.) 77. § (3)-(4) bek].*

50. § (1) A tanuló és a gazdálkodó szervezet kártérítési felelősségére tanulószerveződés esetén - a (2) bekezdés kivételével - a munkajogi kártérítési felelősségi szabályok az irányadók.

(2) A tanuló a gazdálkodó szervezetnek gondatlanságból okozott kár értékének ötven százalékát köteles megtéríteni. A kártérítés mértéke azonban nem haladhatja meg a tanuló pénzbeli juttatásának egyhavi összegét.

51. § A tanulószerveződéssel kapcsolatos jogviták elbírálása bíróság hatáskörébe tartozik.

ÖTÖDIK RÉSZ

Iskolarendszeren kívüli szakképzés

52. § (1) Az iskolarendszeren kívüli szakképzésben csak olyan személy vehet részt, aki a közoktatási törvényben előírt tankötelezettségének eleget tett.

(2)¹ Az iskolarendszeren kívüli szakképzésben részt vevővel a szakképzést folytató intézmény képzési szerződést köt.

(3) A képzési szerződésben meg kell határozni

a) a képzéssel megszerezhető szakképesítést, illetőleg az elsajátítandó ismereteket;

b) a képzés és a vizsga szervezésének formáját;

c) a képzés helyét, időtartamát és ütemezését;

d) a képzési díjat - ideértve a vizsgadíjat - és viselésének módját;

e)² a részt vevő és a szakképzést folytató intézmény mulasztásának következményeit.

¹ Megállapította: 1995. évi LXXXIV. törvény 24. § (1). Hatályos: 1995. XI. 4-től.

² Megállapította: 1995. évi LXXXIV. törvény 24. § (2). Hatályos: 1995. XI. 4-től.

- (4) A képzési szerződést írásban kell megkötni, amelyet a szakképzést folytató intézmény öt évig megőriz.
- (5) Az iskolarendszeren kívüli szakképzés indításáról, a képzéssel megszerezhető szakképesítésről, valamint a vizsga eredményéről a szakképzést folytató intézmény tájékoztatni köteles a székhelye szerint illetékes megyei (fővárosi) munkaügyi központot.

53. § (1) A külön törvényben meghatározott munkaerőfejlesztő és -képző központ (a továbbiakban: képző központ)

- a) szakképzést folytat, szervez;
- b) meghatározza az általa szervezett szakképzésben való részvétel feltételeit, az OKJ-ben meghatározott szakképesítések kivételével;
- c) vállalkozói képzést folytat, tanácsadást és szolgáltatást nyújt;
- d) közreműködik a szakképzést folytató intézmények szakembereinek továbbképzésében;
- e) a szakképző iskola fenntartójával kötött megállapodás alapján részt vesz az iskolai rendszerű gyakorlati képzésben;
- f) módszertani- és vizsgaközpontként működik;
- g) munkaerőpiaci és pedagógiai szolgáltatásokat nyújt.

(2)¹ A képző központ szakmai irányításának segítésére, a munkaerőpiac igényei és a regionális szakképzési szükségletek összehangolására a képző központot létesítő szervezetek felügyelő tanácsot hoznak létre, amelynek munkájában részt vesznek a területileg illetékes gazdasági kamarák képviselői is.

(3) A felügyelő tanács

- a) javaslatot tesz a regionális munkaerőpiaci igények alapján a képző központ szakmai profiljára;
- b)² figyelemmel kíséri és értékeli a képző központ működését és gazdálkodását, erről tájékoztatja a létesítő szervezeteket és az illetékes munkaügyi tanácsot;
- c) véleményezi a képző központ éves költségvetését.

HATODIK RÉSZ

A szakképzés finanszírozása

54. § (1) A szakképző iskolában a szakmai elméleti és a szakképző iskolában szervezett gyakorlati képzés költségeit - a helyi önkormányzatok által fenntartott szakképző iskola tekintetében a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény előírásai figyelembevételével - az állami költségvetés és a fenntartó hozzájárulása biztosítja. Az egyéb gyakorlati képzés költségeit a 19-20. és a 28. §-okban, valamint a (4) bekezdésben foglaltak figyelembevételével a gyakorlati képzést szervező biztosítja.

(2) A szakképző iskolában folyó szakmai elméleti és gyakorlati képzés finanszírozásának részletes szabályait a közoktatási törvény tartalmazza.

(3) A gazdálkodó szervezetnek a gyakorlati képzéshez való hozzájárulási kötelezettségét a szakképzési hozzájárulásról és a Szakképzési Alapról szóló - többször módosított - 1988. évi XXIII. törvény szabályozza.

(4) A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény hatálya alá tartozó munkáltatóknál szervezett gyakorlati képzés költségeit a szakképző iskola költségvetésében kell biztosítani.

(5) Az iskolarendszeren kívüli szakképzés költségeit a Munkaerőpiaci Alapból,³ a munkáltatók, illetőleg a résztvevők által befizetett összegekből kell finanszírozni.

¹ Megállapította: 1995. évi LXXXIV. törvény 25. §. Hatályos: 1995. XI. 4-től.

² Módosította: 1995. évi CXXIV. törvény 30. § (2).

³ Módosítva: 1995. évi CXXIV. törvény 30. § (4) alapján.

HETEDIK RÉSZ

Záró rendelkezések

- 55. §** (1) E törvény 1993. szeptember 1. napján lép hatályba. Rendelkezéseit - a (2)-(3) bekezdésekben, valamint az 56. §-ban foglalt kivételekkel - első ízben az ezt követően megkezdett szakképzésekre kell felmenő rendszerben alkalmazni.
- (2) A szakképző iskolában a törvény rendelkezései szerint folyó szakképzést a közoktatási törvénnyel összhangban kell bevezetni.
- (3) A szakképzési törvény hatálybalépése előtt megkezdett szakképzéseket még a beiskolázáskor hatályos rendelkezések szerint kell folytatni, illetőleg befejezni.
- (4)¹ A törvény előírásait a fegyveres erők és a rendvédelmi szervek keretében folyó szakképzés, valamint a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény hatálya alá tartozók tekintetében az eltérő sajátosságok figyelembevételével kell alkalmazni. A fegyveres erők és a rendvédelmi szervek keretében munkakör betöltésére jogosító szakképesítésre irányuló szakképzés megkezdéséhez a szakképesítésért felelős miniszter engedélye szükséges.
- 56. §** (1)² A törvénynek a gazdasági kamarákra, továbbá a tanulószerveződés alapján folyó gyakorlati képzésre vonatkozó rendelkezéseit a gazdasági kamarák megalakulását követően kell alkalmazni.
- (2)³ A tanulószerveződés alapján folyó gyakorlati képzésre első ízben a gazdasági kamarák megalakulását követő tanévben kerülhet sor.

57. §⁴

¹ Megállapította: 1995. évi LXXXIV. törvény 26. §. Hatályos: 1995. XI. 4-től.

² Megállapította: 1994. évi XVI. törvény 84. § (2) k). Hatályos: 1994. IV. 6-tól.

³ Megállapította: 1994. évi XVI. törvény 84. § (2) l). Hatályos: 1994. IV. 6-tól.

⁴ Beépítve: 1991. évi IV. törvény 9. §, 10/A. §, 44/B §, 53/A. § (2)-(3).